

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în componența:

Președinte
Judecătorii

Timofti Vladimir
Toma Nadejda
Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Chișinău din 21 februarie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2019, în cauza penală în privința lui

Moșanu Marcel XXXXX, născut la ***XXXXX***.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 06.11.2018 – 21.02.2019;

instanța de apel: 25.03.2019 – 23.05.2019;

instanța de recurs: 06.08.2019 – 05.02.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 21 februarie 2019, Moșanu Marcel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții legate de gestionarea substanțelor narcotice, stupefiantelor și/sau analogilor lor, pe un termen de 3 (trei) ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

Cerința procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că Moșanu Marcel, urmărind scopul înstrăinării ilegale a drogurilor, din interes material, în scopul obținerii profitului bănesc, pe parcursul lunii iulie 2018, aflându-se pe XXXXX din mun. Chișinău, a procurat ilegal de la o persoană necunoscută droguri contra sumei de 1200 lei, pe care le-a păstrat asupra sa în scopul înstrăinării terțelor persoane, iar la XXXXX, aproximativ la orele 20:40, aflându-se pe XXXXX din mun. Chișinău, în apropierea parcului XXXXX, i-a

înstrăinat ilegal contra sumei de 1750 lei investigatorului sub acoperire cu date cifrate, XXXXX, cinci pachetele din hârtie, în care potrivit raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-3656 din XXXXX se aflau substanțe cu aspect de cristale și granule de culoarea alb-galbenă pal cu cantitatea de 0,368 g ce reprezintă MDMA, care se atribuie la categoria substanțelor psihotrope, adică droguri în proporții mari.

Acțiunile inculpatului Moșanu Marcel au fost încadrate în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, *procurarea și păstrarea ilegală de droguri în proporții mari, săvârșită în scop de înstrăinare, precum și înstrăinare ilegală de droguri.*

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea ce ține de soluționarea cerinței privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie dispusă încasarea de la inculpat a sumei de 1680 lei, cu titlul de cheltuieli de judecată.

În motivarea apelului, cu referire la prevederile art. art. 227 alin. (2) pct. 5), 229 alin. (2) Cod de procedură penală, a invocat că, respingând cerința procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului, prima instanță a admis interpretarea eronată a dispozițiilor legale, motivând că aceste cheltuieli sunt suportate din contul statului, ce reies din obligațiile pozitive ce țin de desfășurarea unui proces penal.

Prin urmare consideră apelantul, că neîncasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare ar atrage după sine neasigurarea scopului pedepsei penale și anume reeducarea inculpatului, restabilirea ordinii de drept, ba din contra într-un mod tacit va favoriza condamnatul sau alte terțe persoane, să comită fapte analogice pe viitor, conștientizând că în rezultat nu vor suporta cheltuieli și nu vor fi obligați de a le achita, cauzând astfel cheltuieli statului.

4. Inculpatul Moșanu Marcel a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în partea stabilirii pedepsei, și anume a solicitat aplicarea art. 90 Cod penal cu suspendarea executării pedepsei aplicate pentru perioada de probațiune de 1 an, iar în temeiul art. 78 alin. (2) Cod penal, a se dispune înlăturarea pedepsei complementare.

În motivarea a invocat că, instanța de fond la aplicarea pedepsei nu a respectat prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și a stabilit pedeapsa cu încălcarea criteriilor și principiilor individualizării pedepsei penale, iar dispoziția de suspendare a fost aplicată și asupra pedepsei complementare.

Totodată a relatat apelantul că, prin rechizitoriu, dar și la judecarea cauzei s-au constatat numai circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal, și anume contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, recunoașterea vinovăției și identificarea persoanelor implicate în infracțiunile privind circulația substanțelor narcotice.

Deoarece la judecarea cauzei au fost constatate numai circumstanțe atenuante, limitele de pedeapsă cu închisoare în cazul dat, urmau a fi reduse de la termenul minim prevăzut de sancțiune, care este de 3 ani și care prin reducere constituie 1 an închisoare.

Cu referire la prevederile art. 78 alin. (2) Cod penal, a menționat că în speță poate fi înlăturată și pedeapsa complementară stabilită prin sentință.

În susținerea acestei cerințe afirmă apelantul, că regretă fapta comisă și se căiește sincer, promite că nu va mai comite acte ilegale, se ocupă cu activități benefice, frecventează corul bisericii, a absolvit Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, iar în prezent își continuă studiile de masterat, este angajat în calitate de instrumentist/oboai în Orchestra Simfonică a Filarmonicii Naționale „Serghei Lunchevici”.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2019, a fost respins apelul declarat de către inculpatul Moșanu Marcel ca fiind nefondat, a fost admis parțial apelul procurorului, în partea soluționării chestiunii cu privire la cheltuielile judiciare, fiind pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus încasarea de la Moșanu Marcel în beneficiul statului a sumei de 1680 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate în procesul penal.

5.1. Instanța de apel a considerat nefondate motivele invocate de inculpat cu referire la dezacordul cu individualizarea pedepsei penale, reținând că prima instanță la stabilirea pedepsei a ținut cont de prevederile art. art. 7, 75 Cod penal, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, care conform art. 16 Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor grave, săvârșite cu intenție; de persoana inculpatului, care a avut o comportare sinceră în cursul procesului penal în ce privește poziția de recunoaștere a vinovăției și din declarațiile acestuia în ședința de judecată rezultă, că inculpatul regretă de cele comise; a acceptat probele administrate în cadrul urmăririi penale; de circumstanțele atenuante: conlucrarea cu organul de urmărire penală pentru descoperirea infracțiunii și identificarea persoanelor implicate în infracțiunile privind circulația substanțelor narcotice, lipsa circumstanțelor agravante; de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

La fel, prima instanță a reținut că, inculpatul la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, este la o vârstă tânără, fiind încadrat în câmpul muncii, temei pentru care corect a considerat necesar de a aplica în privința acestuia prevederile art. 90 Cod penal.

Totodată a relatat instanța de apel că, temei legal pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege - nu se constată, în cauză lipsind circumstanțe excepționale sau alte cauze ce justifică aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, inculpatul beneficiind de reducerea cu o treime a limitei de pedeapsă cu închisoare prevăzută de sancțiunea normei penale în baza căreia a fost condamnat.

Instanța de apel a respins solicitarea inculpatului privind aplicarea prevederilor art. 78 alin. (2) Cod penal, în sensul anulării privării dreptului de a exercita funcții legate de gestionarea substanțelor narcotice, stupefiantelor și/sau analogilor lor, menționând că pedeapsa complementară prevăzută la sancțiunea

art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, este obligatorie în toate cazurile în care se aplică pedeapsa principală.

5.2. Cu privire la motivele invocate de procuror, având în susținere prevederile art. art. 227, 229, 143 Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare nr. 34/12/1-R-3656 din XXXXX(f.d. 67-69) în mărime de 1680 lei, urmează a fi suportate de inculpat.

6. Avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului, invocând prevederile generale ale art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor instanțelor de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în partea stabilirii pedepsei principale, complementare și respingerea solicitării acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

În motivarea recursului declarat avocatul susține că, pedeapsa aplicată inculpatului este una inequitabilă în raport cu modul de comitere a faptei infracționale și, prin urmare, pedeapsa aplicată contravine criteriilor generale de individualizare a pedepsei penale prevăzute de art. 61 și art. 75 Cod penal.

Subliniază că, inculpatul și-a recunoscut pe deplin vina și se căiește sincer în cele comise, a contribuit la descoperirea infracțiunii și la identificarea altor persoane implicate în infracțiuni cu droguri, anterior nu a comis fapte penale, a fost atras în comiterea infracțiunii întâmplător, prin intermediul unei domnișoare, este angajat în câmpul muncii, este antrenat în activități benefice, solicitând să-i fie aplicată o pedeapsă cu suspendarea executării pe un termen de probă mai mic de 1 an, fără aplicarea pedepsei complementare.

De asemenea menționează apărarea, că instanța de apel a încasat ilegal cheltuielile judiciare suportate la efectuarea expertizei medico-legale în sumă de 1680 lei de la Moșanu Marcel în beneficiul statului. Or, potrivit art. 6 paragraful 2 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului, sarcina probațiunii este pusă pe seama organului de urmărire penală, persoana acuzată de un delict beneficiind de „prezumția nevinovăției”.

Având în susținere prevederile art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală, menționează recurentul că, inculpatul nu a solicitat personal numirea și efectuarea raportului de expertiză medico-legală, aceasta a fost solicitată de organul de urmărire penală în vederea administrării probelor, iar ca urmare cheltuielile de efectuare a expertizei urmează să fie achitate din bugetul de stat.

7. Procurorul a prezentat referință la recursul apărării, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală,

instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul menționează, că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din textul recursului declarat, Colegiul penal constată că partea apărării nu indică expres nici unul dintre temeiurile pentru declararea recursului prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă reieșind din esența argumentelor invocate se atestă că titularul cererii de recurs critică decizia instanței de apel sub aspectul dezacordului cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale și în partea soluționării chestiunii privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

În acest context, Colegiul penal menționează, că argumentele din recurs preponderent sunt aceleași care au fost invocate și în cererea de apel, în privința cărora instanța de apel s-a pronunțat în mod argumentat și detaliat și reiterarea cărora nu o consideră necesară.

Așadar, potrivit art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Cu referire la cerința apărării prin care se solicită aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde, și anume stabilirea perioadei de probațiune mai mică de 1 an de zile, precum și excluderea pedepsei complementare, Colegiul penal reține că aceste solicitări corect au fost respinse de către instanța de apel, or, circumstanțele la care face referire apărarea în cererea de recurs au fost luate în calcul la aplicarea pedepsei de către instanțele de fond, soluție care este descrisă pe deplin în pct. 5.1. al prezentei decizii.

Conform prevederilor art. 90 alin. (2) Cod penal, perioada de probațiune se stabilește de instanța de judecată în limitele de la 1 an la 5 ani, respectiv suspendarea pedepsei pentru o perioadă mai mică de 1 an de zile, este contrară prevederilor legale.

Totodată, pedeapsa complementară prevăzută la sancțiunea art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, este obligatorie în toate cazurile în care se aplică pedeapsa principală, nefiind posibilă în speță nici aplicarea prevederilor art. 78 alin. (2) Cod penal, în modul solicitat de apărare.

Astfel, Colegiul penal conchide că, instanța de apel la compartimentul individualizării pedepsei, a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 75, 76, 78, 90 Cod penal, pedeapsa aplicată inculpatului fiind motivată și aplicată în limitele legii.

În ceea ce ține de dezacordul recurentului cu soluția instanței de apel prin care s-a dispus încasarea de la Moșanu Marcel în beneficiul statului a sumei de 1680 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate în procesul penal, Colegiul penal remarcă faptul, că prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare din 09 februarie 2018 (publicată în Monitorul Oficial cu nr. 40-47 art. 108 din 09 februarie 2018), a fost abrogat alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Potrivit prevederilor art. 229 Cod de procedură penală, (1) Cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. (2) Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare *poate* fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare. (3) Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Având în vedere că raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-3656 a fost efectuat după intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 316 din 22 decembrie 2017 și ținând cont că nu au fost constatate careva impedimente

privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, se ajunge la concluzia că soluția instanței de apel raportată la prevederile art. art. 227, 229 alin. (1)-(3), 143 Cod de procedură penală, este corectă.

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2019, în cauza penală în privința lui Moșanu Marcel XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **05 martie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor